

---

# Spis treści

---

|   |           |
|---|-----------|
| <b>Wprowadzenie</b> .....   | <b>9</b>  |
| <b>Rozdział 1. Definicje, kryteria rozpoznania, etiologia i rozpowszechnienie</b> .....                     | <b>11</b> |
| 1.1. Historia, podstawowe pojęcia i współczesne definicje depresji .....                                    | 11        |
| <i>Agata Orzechowska, Krzysztof Zboralski</i>   |           |
| 1.2. Diagnoza: klasyfikacja i kryteria rozpoznania według ICD-10 oraz DSM-5 .....                           | 16        |
| <i>Kinga Bobińska, Piotr Galecki</i>  |           |
| 1.2.1. ICD-10 .....   | 16        |
| 1.2.2. DSM-5 .....  | 22        |
| 1.3. Etiologia .....  | 26        |
| <i>Kinga Bobińska, Piotr Galecki</i>  |           |
| 1.3.1. Teorie biologiczne .....   | 26        |
| 1.3.2. Teorie psychologiczne .....  | 29        |
| 1.4. Epidemiologia .....  | 33        |
| <i>Piotr Galecki, Kinga Bobińska</i>  |           |
| 1.4.1. Depresja w Polsce .....  | 34        |
| 1.4.2. Rozpowszechnienie depresji a płeć .....  | 34        |
| 1.4.3. Depresja wśród dzieci i młodzieży .....  | 35        |
| 1.4.4. Depresja w wieku senioralnym .....   | 35        |
| <b>Rozdział 2. Współchorobowość i powikłania zaburzeń depresyjnych</b> .....                                | <b>39</b> |
| 2.1. Współchorobowość psychiatryczna .....  | 39        |
| <i>Agata Szulc</i>  |           |
| 2.1.1. Lęk i zaburzenia lękowe .....  | 40        |
| 2.1.2. Zaburzenia snu .....   | 43        |
| 2.1.3. Uzależnienie od substancji psychoaktywnych .....   | 44        |
| 2.1.4. Zaburzenia osobowości .....  | 46        |
| 2.1.5. Zaburzenia odżywiania się .....  | 47        |
| 2.2. Współchorobowość somatyczna .....  | 50        |
| <i>Tadeusz Pietras, Łukasz Mokros, Andrzej Witusik</i>  |           |
| 2.2.1. Wstęp .....  | 50        |
| 2.2.2. Rozpowszechnienie zaburzeń afektywnych w przebiegu wybranych chorób somatycznych .....               | 51        |
| 2.2.3. Próby wytłumaczenia zwiększonej częstości zaburzeń afektywnych w przebiegu chorób somatycznych ..... | 52        |

|   |            |
|---|------------|
| 2.2.4. Choroba somatyczna jako przewlekły stresor . . . . .   | 52         |
| 2.2.5. Choroba somatyczna jako źródło mediatorów zakłócających pracę ośrodkowego układu nerwowego . . . . . | 55         |
| 2.2.6. Uszkodzenie ośrodkowego układu nerwowego jako przyczyna zaburzeń nastroju . . . . .                  | 56         |
| 2.2.7. Leczenie zaburzeń afektywnych w chorobach somatycznych . . . . .                                     | 58         |
| 2.3. Zaburzenia seksualne w depresji . . . . .  | 63         |
| <i>Bartosz Grabski</i>  |            |
| 2.3.1. Wstęp . . . . .  | 63         |
| 2.3.2. Modele odpowiedzi seksualnej człowieka i podział zaburzeń seksualnych . . . . .                      | 63         |
| 2.3.3. Depresja a zaburzenia seksualne – wzajemne powiązania . . . . .                                      | 66         |
| 2.3.4. Postępowanie kliniczne . . . . .   | 69         |
| 2.3.5. Podsumowanie . . . . .   | 75         |
| 2.4. Samobójstwa w depresji . . . . .   | 77         |
| <i>Bartosz Łoza</i>   |            |
| 2.4.1. Epidemiologia samobójstw . . . . .   | 77         |
| 2.4.2. Czynniki kulturowe, społeczne, gospodarcze i polityczne . . . . .                                    | 78         |
| 2.4.3. Pozycja zachowań samobójczych w klasyfikacjach . . . . .   | 79         |
| 2.4.4. Patomechanizm kliniczny . . . . .  | 80         |
| 2.4.5. Zachowania samobójcze . . . . .  | 81         |
| 2.4.6. Zachowania nie mające intencji samobójczych . . . . .  | 81         |
| 2.4.7. Profilaktyka . . . . .   | 82         |
| 2.4.8. Diagnostyka zachowań samobójczych . . . . .  | 82         |
| 2.4.9. Leczenie . . . . .   | 85         |
| 2.4.10. Podsumowanie . . . . .  | 87         |
| 2.5. Depresja w wybranych etapach życia i problemach funkcjonowania . . . . .                               | 89         |
| 2.5.1. Zaburzenia depresyjne u dzieci i młodzieży . . . . .   | 89         |
| <i>Filip Rybakowski</i>   |            |
| 2.5.2. Zaburzenia depresyjne w wieku podeszłym . . . . .  | 96         |
| <i>Tomasz Sobów, Radosław Magierski</i>   |            |
| 2.5.3. Depresja w okresie ciąży i porodu . . . . .  | 116        |
| <i>Maria Radziwoń-Zaleska, Ewa Drozdowicz-Jastrzębska</i>   |            |
| 2.5.4. Problem depresji wśród osób niesłyszących i niewidzących . . . . .                                   | 127        |
| <i>Dorota Podgórska-Jachnik</i>   |            |
| <b>Rozdział 3. Badanie i metody leczenia . . . . .</b>  | <b>153</b> |
| 3.1. Badanie psychiatryczne i psychologiczne w depresji . . . . .   | 153        |
| <i>Agata Orzechowska, Piotr Galecki</i>   |            |
| 3.1.1. Badanie psychiatryczne . . . . .   | 154        |
| 3.1.2. Badanie psychologiczne . . . . .   | 159        |
| 3.1.3. Kwestionariusze osobowości . . . . .   | 162        |
| 3.1.4. Testy inteligencji i testy zdolności . . . . .   | 164        |
| 3.1.5. Metody badania poszczególnych funkcji poznawczych . . . . .  | 165        |
| 3.1.6. Testy projekcyjne . . . . .  | 168        |

---

|   |            |
|---|------------|
| 3.2. Standardy leczenia farmakologicznego . . . . .   | 171        |
| <i>Maciej Kuśmierek, Maria Filip</i>  |            |
| 3.2.1. Rozpoznanie zaburzeń depresyjnych . . . . .  | 172        |
| 3.2.2. Skuteczność leków przeciwdepresyjnych . . . . .  | 172        |
| 3.2.3. Neuroprzeżywalność . . . . .   | 174        |
| 3.2.4. Cenne informacje, które należy przekazać pacjentowi rozpoczynającemu leczenie lekami przeciwdepresyjnymi . . . . . | 174        |
| 3.2.5. Standardy leczenia farmakologicznego w zależności od postaci klinicznej depresji . . . . .                         | 176        |
| 3.2.6. Optymalizacja leczenia zaburzeń depresyjnych . . . . .   | 178        |
| 3.2.7. Potencjalizacja leczenia przeciwdepresyjnego (augmentacja) . . . . .   | 179        |
| 3.2.8. Depresja lekooporna ( <i>treatment resistant depression</i> – TRD) . . . . .                                       | 181        |
| 3.3. Biologiczne metody leczenia . . . . .  | 186        |
| <i>Marek Dąbrowski, Adam Wichniak</i>   |            |
| 3.3.1. Wstęp . . . . .  | 186        |
| 3.3.2. Elektrowstrząsy . . . . .  | 187        |
| 3.3.3. Stymulacja nerwu błędnego . . . . .  | 190        |
| 3.3.4. Głęboka stymulacja mózgu . . . . .   | 192        |
| 3.3.5. Przechiaszkowa stymulacja magnetyczna . . . . .  | 194        |
| 3.3.6. Magnetowstrząsy . . . . .  | 197        |
| 3.3.7. Przechiaszkowa stymulacja prądem stałym . . . . .  | 198        |
| 3.3.8. Fototerapia . . . . .  | 200        |
| 3.3.9. Deprywacja snu . . . . .   | 203        |
| 3.3.10. Aktywność fizyczna . . . . .  | 205        |
| 3.4. Psychoterapia . . . . .  | 212        |
| <i>Andrzej Witusik, Łukasz Mokros, Tadeusz Pietras</i>  |            |
| 3.4.1. Wstęp . . . . .  | 212        |
| 3.4.2. Psychoterapia w leczeniu zaburzeń afektywnych . . . . .  | 212        |
| 3.5. Depresja w orzecznictwie sądowo-psychiatrycznym . . . . .  | 221        |
| <i>Kinga Bobińska, Piotr Galecki</i>  |            |
| 3.5.1. Depresja w karnym opiniowaniu sądowo-psychiatrycznym . . . . .   | 222        |
| 3.5.2. Depresja w cywilnym opiniowaniu sądowo-psychiatrycznym . . . . .   | 225        |
| 3.5.3. Depresja a ubezwłasnowolnienie . . . . .   | 226        |
| 3.5.4. Depresja a rozwód, depresja a orzeczenie nieważności zawarcia małżeństwa . . . . .                                 | 227        |
| 3.5.5. Orzecznictwo rentowe w depresji . . . . .  | 228        |
| <b>Rozdział 4. Społeczne koszty depresji . . . . .</b>  | <b>231</b> |
| <i>Piotr Galecki, Kinga Bobińska</i>  |            |
| 4.1.1. Zaburzenia depresyjne w Europie . . . . .  | 231        |
| 4.1.2. Zaburzenia depresyjne w Polsce . . . . .   | 233        |
| 4.1.3. Koszty pośrednie depresji w Polsce . . . . .   | 234        |
| 4.1.4. Podsumowanie . . . . .   | 234        |
| <b>Nota o Redaktorach i Autorach . . . . .</b>  | <b>237</b> |